

Jørgen Frost og Lis Pøhler

MÆRK SPROGET

Studiehæfte 3: Aktivitet og fordybelse

Pøhler

MÆRK SPROGET

Studiehæfte 3: Aktivitet og fordybelse

I *Mærk sproget – skriv og læs!* står der ikke rigtig noget om læsebøger. Det er ikke fordi, vi tænker, at eleverne i 0. og 1. klasse ikke også skal læse! Tværtimod. Spørgsmålet er blot, *hvad* de skal læse, *hvordan* de skal læse, og *hvornår* de skal læse. Læsebøger kan være vigtige redskaber til at opleve den gode litteratur, der danner baggrund for gode samtaler i klassen. Men begrebet 'læsebog' vil som alt andet i verden ændre sig i forhold til udviklingstrin og behov. I *Mærk sproget – skriv og læs!* står der heller ikke noget konkret om en egentlig bogstavgenngang. Vi ved fra forskningen, at i den første skriftsprogundervisning skal bogstaverne indlæres i en sproglig sammenhæng – og i brug. Først og fremmest fordi nyere forskning peger på, at dette er gunstigt for de allerfleste børn. Hvis du vil i dybden med dette, kan vi anbefale dig at læse både Martins m.fl., 2014 og Uhry & Shepherd, 2014, som er omtalt sidst i dette hæfte. Når bogstaverne indlæres i en sproglig sammenhæng, får du et bedre grundlag for at skabe en god overgang fra dagtilbud til skole, og mulighed for at skabe en mere varieret, meningsfuld og aktivitetsbetonet begynderundervisning med plads til udforskning og fordybelse.

Vi er optaget af, hvordan arbejdet med at skrive og læse i 0. og 1. klasse gensidigt kan understøtte og supplere hinanden. Det handler dette studiehæfte om. Vi vil derfor præsentere nogle tidlige fælles skrive- og læseaktiviteter, som fordrer aktivitet fra elevernes side, og giver dem lejlighed til fordybelse. For når man skal lære sig at skrive og læse, så skal man *både* kunne arbejde aktivt med tekster og fordybe sig i tekster, bogstaver og ord – og især her i starten med tilpasset støtte.

Læsebogen

Læsebogen er i vores forståelse en bog, man læser i, når man skal lære at læse. Når man har lært at læse, så er det, man læser i, bare en bog: Det kan være en novelle- eller en digtsamling, en antologi, en roman eller en fagbog. Når man mestrer det at læse, læser man primært for at få viden, erfaringer eller oplevelser. Derfor vælger man sin bog efter et givent læseformål. Det er lidt synd for læsebogen. Den bliver ikke valgt på samme måde som den bog, barnet vælger, fordi det har lyst til at læse netop den. For at opretholde læsebogens anseelse, kunne man måske tage udgangspunkt i læsebogens tekstlige alsidighed og grafiske layout og lade den blive klassens bog, som man nogen gange vælger at tage frem, fordi læreren ønsker, at eleverne skal møde en ganske bestemt tekst eller et ganske bestemt billede. Den store gevinst ved dette ændrede syn vil være, at på denne måde ville læreren og klassen kunne tilrettelægge deres helt egen undervisning med temaer, som de er optaget af og med et tilpasset udvalg af tekster og visuelle informationskanaler, og som ved sin alsidighed kan sikre bredspektrede erfaringer med literacy. På begyndertrinnet kan man ikke tage dette skridt fuldt ud. Men man kan gå et stykke ad vejen og stadig lade læsebogen være et blandt flere tilbud i klassens sprog- og læsearbejde. Læsebogen bliver således et supplement til klassens bibliotek. Senere i dette studiehæftet vil vi med udgangspunkt i fortællingen om Peter Plys vise nogle muligheder for en sådan alsidig tilrettelæggelse af en periode i læseundervisningen med udgangspunkt i et konkret tekstvalg.

I *Mærk sproget – skriv og læs!* lægges der op til, at børnene i kraft af deres sproglige analyse tidligt skal opmuntres til at skrive. Heri ligger selve fundamentet til brobygningen mellem dagtilbud og skole i det toårige rum. I begyndelsen handler det om navne og forskellige ord, de vil skrive. Det bliver deres port ind til skriftsproget, og her knækker de samtidigt også 'læsekoden', fordi de altid vil læse det, de skriver, og fordi de begynder at læse andre tekster, de møder. Læseværdige, letlæste tekster i en læsebog kan også blive inddraget på linje med de tekster, som klassen i øvrigt skaber. Herigennem lærer de, hvad en tekst er, og hvordan den er bygget op. De lærer om sætninger, ord og bogstaver, og for at lykkes med det i varierede faglige kontekster

kan de fem læringsdimensioner (jf. Studiehæfte 1) med fordel medtænkes ved tilrettelæggelsen af skrive- og læseaktiviteterne. Det drejer sig om:

- selvtillid og selvstændighed
- varierede erfaringer
- effektive strategier
- kundskab og forståelse
- evne til at reflektere.

Derfor kan det anbefales, at den første skrive- og læseundervisning tager udgangspunkt i tekster, som tilpasses eleverne – dvs. som de mestrer alene eller med hjælp fra voksne, der kan stilladsere elevernes læring (dette uddybes i Studiehæfte 4).

En fælles bog til lærerens højtlesning er et stærkt samlingspunkt for klassen. Den kan være omdrejningspunkt for fælles oplevelser, reflekterende samtaler, dramatiseringer, fabulerende tekster og tegninger eller grundlag for udvikling af en ny fælles viden om et givet emne. Eleverne bliver på intet tidspunkt i løbet af deres skoletid hverken for små eller for store til sådanne fælles litterære oplevelser. Kunsten er 'blot' at vælge en bog med et ordforråd, en struktur og et indhold, som pirrer og udfordrer eleverne.

Til læreren i 1. og 2. klasse

Opdel hurtigt og intuitivt dine elever i fire grupper (selvfølgelig vurderet i forhold til alderen):

1. Elever, som skriver og læser uden besvær.
2. Elever, som skriver og læser alderssvarende, hvis der er en voksen indenfor rækkevidde.
3. Elever, som ofte har brug for voksenstøtte, når de skriver og læser.
4. Elever, som hele tiden har brug for voksenstøtte, når de skriver og læser.

Der skal ikke være lige mange elever i hver gruppe, og der må gerne være kun én elev i en gruppe. Hvis alle dine elever er placeret i samme kategori, så giver det god mening at bruge en fælles læsebog – men det er ærlig talt ikke særligt sandsynligt.

Hvis I plejer at bruge en fælles læsebog i klassen, kan du prøve at vurdere, hvilken af de fire grupper, læsebogen passer bedst til. Diskuter det med dine kolleger på årgangen. Ser de samme mønstre?

Alle skal lære – uge 1

Hvis eleverne ikke skal arbejde i samme bog på samme tid, vil det give nogle organisatoriske udfordringer, for eleverne er så uerfarne med at skrive og læse, at de har brug for at blive guidet igennem processen. Dette uddyber vi i Studiehæfte 4. Klassen kan derfor med fordel organiseres i værksteder, øer, stationer ... kært barn har mange navne. Pointen er, at der forskellige steder i klassen, er opgaver, som eleverne må forventes at kunne løse på egen hånd eller sammen med kammerater.

Hvis eleverne ikke er vant til den arbejdsform, er det nødvendigt, at du underviser dem i det. Start med fire værksteder. Afsæt ca. en uges undervisning til det. De skal lære, hvad de kan gøre i de enkelte værksteder, og hvordan de kan hjælpe hinanden. De skal lære at bruge 10 cm-stemmer: De skal lære at tale, så den, der er mere end 10 cm væk ikke kan høre, hvad de siger. Børn i den alder og på dette udviklingsstrin har brug for at kunne høre deres egen stemme, når de skriver og læser. De skal også lære, hvad de kan gøre, når de er færdige i værkstedet. Derfor skal du i den første uge sørge for, at opgaverne i værkstedet kan klares af alle. I denne

MÆRK SPROGET – Studiehæfte 3: Aktivitet og fordybelse

© 2021, Forlaget Pøhler, Brøndby

Grafisk design: Rikke Jensen

Studiehæfterne kan downloades fra www.poebler.dk | ISBN: 978-87-93740-69-3

uge handler det ikke om at træne fagligt stof i værkstederne, det handler om at lære at arbejde fornuftigt. Start med én, max to aktiviteter i hvert værksted. Hvis nogen bliver færdige før tid, så begynder de bare forfra med aktiviteten. På dette udviklingstrin har de nemlig brug for mange gentagelser for at få automatiseret deres færdigheder. Det gør ikke spor, at de laver det samme huskespil, eller at de hører/læser den samme bog tre gange.

Forslag til indhold i fire værksteder i overgangen fra 0. til 1. klasse:

1. Spilleværkstedet: Ordkort, som kan parres to og to. De kan nemt bruges som huskespil eller billedlotteri. På side 61 i *Mærk sproget – skriv og læs!* kan du se en liste over, hvordan sådanne kort kan kombineres, alt efter hvad du vil fokusere på i spillet. Hvis du fokuserer på fonologisk analyse, kan spillet fx bestå af ord, der rimer, ord med samme forlyd eller samme antal stavelser. Hvis du fokuserer på at matche fonologisk analyse med ortografi, kan spillet bestå af begyndelsesbogstaver og billeder af genstande eller ord på 2-3 bogstaver.

2. Skriveværkstedet: Skriv af fra læsetekst eller ordkort, så eleverne får træning i håndskrift. Når elever i denne alder skal skrive, så er det bedst at skrive på blankt papir uden linjer, ellers bruger de alt for meget opmærksomhed på at få bogstaverne til at stå pænt på linjen – og dét kan være rigtig svært, når man er 7 år! Brug enten blanke A4-ark, som gemmes i en mappe, eller giv dem hvert et kladdehæfte, som de 'vender om' – dvs. de skriver på den brede led. Pointen i dette værksted er, at de får trænet bogstavudformning, og det kan være en god hjælp med en planche i værkstedet, hvor hvert bogstavs skriveretning er tegnet ind. De skal ikke koncentrere sig om at stave ordene, men de skal naturligvis kunne læse, hvad de selv har skrevet. Derfor skal de også skrive af efter tekster eller ordkort, som de kan læse. Det kan være læsetekster, som den enkelte elev har læst, det kan også være fra tekster, som klassen har været med til at udforme eller fra tekster, de har skrevet i forfatterværkstedet. Det vigtigste er, at eleven selv kan læse den tekst, som han/hun skriver teksten af fra.

3. Forfatterværksted: Tegn en tegning og skriv tekst til. I starten kan de bruge nogle af de tekster, de allerede har læst (Parallelskrivning): Hvis de fx har læst bogen *Blomster* (Solstrålebog, trin 1), hvor teksten er: Blomster er røde. ... Blomster er blå. ... osv., kan de efterfølgende lave en ny bog, hvor kun ét ord (blomster) er skiftet ud. Nu kan de tegne/skrive en bog om fx balloner, biler eller huse. De tegner fx biler i forskellige farver og skriver: Biler er røde. Biler er blå.... osv. Her kan du se billeder fra parallelskrivning i oktober i 0.klasse.

Alle elever i klassen magtede opgaven. De valgte selv, hvad deres bog skulle handle om. Læreren skrev ordet (Biler, Balloner osv.) på et stykke papir, så eleven kunne skrive af. Til sin store forundring registrerede læreren tegn på, at nogle af eleverne faktisk var i gang med den fonologiske analyse – selv om de på ingen måde var blevet opfordret til det i denne sammenhæng.

De kan også tegne en tegning fra weekenden og skrive ord eller sætninger til. Senere i forløbet kan dette værksted blive et digitalt værksted, hvor eleverne kan skrive på tablet eller computer med skrivestøtte. Formbøger – hvor du har klippet et hæfte ud med form som fx en bil – er også motiverende for eleverne på dette trin: Fold 2 A4 ark 2 gange, hæft dem sammen, tegn bilen og klip langs tegningen.

4. Læse-lytteværksted: Her skal der være mulighed for både at læse bøger selvstændigt og lytte til bøger, og det kan være både digitale og analoge bøger. Eleverne skal læse for hinanden 2 og 2 med 'musestemmer' eller '10 cm-stemmer'. Når de er på dette udviklingsstrin, har de brug for at kunne høre, hvad de selv læser. Derfor skal de ikke stillelæse. De skal lære, at lytterens opgave er at holde øje med, at læseren læser alle ord og læser korrekt. De skal også lære at give hensigtsmæssig feedback. Det læres bedst ved, at læreren i dagligdagen er den gode rollemodel. Eleverne vil nemlig give feedback til hinanden på nøjagtig samme måde som læreren:

1. Vent med at afbryde til læseren er nået bunden af siden.
2. Hvis læseren selv vender tilbage og retter, så skal der virkelig roses: "Flot! Du opdagede selv, at du læste ordet forkert, og rettede dig selv! Det er lige nøjagtig sådan, en dygtig læser gør!"
3. Hvis fejlen ikke er opdaget: "Prøv at læse den sætning igen". Hvis den nu læses korrekt, så skal der roses. Hvis den ikke læses korrekt, så peg på det/de ord, som ikke er læst korrekt og hjælp med at få dem læst.

Alle skal lære – fra uge 2

Når eleverne har lært at være i værkstederne, skal du til at videreudvikle dem. Eleverne har lært at være i værkstederne, når de viser, at de ved, hvordan de skal gribe opgaverne an, når de husker at bruge 10 cm-stemmerne, og når de ved, hvordan og hvornår de skal skifte fra et værksted til et andet. På længere sigt kan det være en fordel for dig, hvis du har mindst ét værksted, som fungerer som buffer, således at de hurtigste elever har et sted at gå hen og arbejde, når alle de andre muligheder er prøvet igennem flere gange. Det er samtidigt et tegn til dig om, at der er behov for at supplere nogle af værkstederne med lidt sværere opgaver.

Det første nye værksted, du nu skal introducere, er lærerværkstedet, som så bliver værksted nr. 5:

5. Lærerværkstedet: Her holder læreren til! I den ideelle verden, når eleverne har lært sig at arbejde i værkstederne, kan du helt og fuldt koncentrere dig om dette værksted. Eleverne kommer med hver sin lille tekst eller bog. Du lytter til deres oplæsning, tager noter og guider dem videre ad læseudviklingens vej. I Studiehæfte 5 giver vi dig ideer til, hvordan du kan gøre det. Hvis hver elev læser to små bøger, skal du bruge

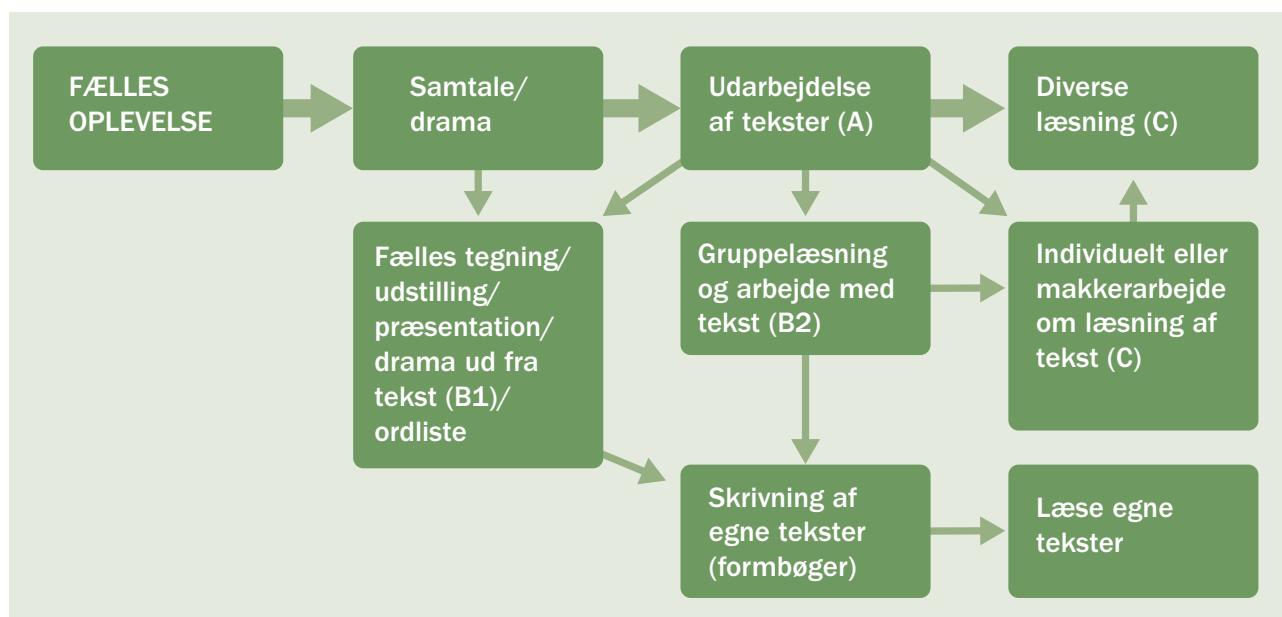
ca. 5 min på hver elev, så du kan ikke nå 25 elever om dagen. Du må derfor fordele eleverne, så du læser med hver enkelt mindst 2 gange om ugen.

En fælles oplevelse

Mange børn er vant til at få læst højt hjemme. Men mange forældre stopper desværre med at læse højt i takt med, at børnene lærer at læse. Vores anbefaling er, at man ikke stopper, før børnene for alvor selv begynder at læse bøger. Læreren højtlesning i klassen bør i hvert fald ikke stoppe før 4-5. klasse, hvor alle elever forventes at kunne læse både skøn- og faglitteratur med udbytte, og selv på det tidspunkt kan højtlesning være et rigtig godt samlingspunkt for klassen. Med lærerens højtlesning lærer eleverne, hvordan højtlesning skal lyde med god forståelsesbetoning og med stop for at drøfte elementer i handling og fortælling – og ikke mindst samtaler om ordbetydning. Samtidig vil mange elever blive inspireret til selv at læse mere, hvis læreren vælger de gode bøger og forstår at gøre oplæsningsstunden til en hyggelig og interessant foreteelse.

I Studiehæfte 2 præsenterede vi en meget kort version af et LTG-forløb, hvor de fem læringsdimensioner er integreret i metoden. I *Mærk sproget – skriv og læs!* kan du læse mere om LTG og også om Storylinemetoden, som ligeledes understøtter de fem læringsdimensioner. Herunder vil vi præsentere et forslag til et forløb med udgangspunkt i højtlesning af Peter Plys. I første kapitel 'bliver vi præsenteret for Peter Plys og nogle bier, og historien begynder'. Vi møder desuden hans gode ven Jakob – og lidt overraskende: Jakobs far, som læser for Jakob og Peter Plys, indtil farens fortællerstemme forsvinder, hvorefter Peter Plys bliver aktør i historien, sammen med Jakob og alle de andre venner i Hundredmeterskoven.

Med udgangspunkt i fortællingen om Peter Plys vil vi prøve at skitsere indholdet i en periodes arbejde med literacy. Vi bruger modellen fra side 76 i *Mærk sproget – skriv og læs!* som ramme for forløbet og – trin for trin!

Det er en fordel, at de fleste børn kender Peter Plys og nogle af hans venner i forvejen – højst sandsynligt fra tegnefilm. Selv om både historier og personer er de samme i bog og film, så er fortælleformen forskellig. Derfor skal læreren introducere bogen og personerne, og eleverne skal have lejlighed til at fortælle lidt om deres forhåndskendskab til det univers, de nu skal bevæge sig ind i. Skriv navnene (Peter Plys, Jakob, bierne osv.) på tavlen nu. De skal bruges senere, og de hjælper eleverne til at fastholde opmærksomheden på ordene. Hvis nogle af eleverne allerede nu ved, at der kommer en ballon, en luftbøsse og en paraply med i historien, så kan disse ord skrives og figurerne evt. tegnes på tavlen nu. De kan også tilføjes senere.

MÆRK SPROGET – Studiehæfte 3: Aktivitet og fordybelse

© 2021, Forlaget Pøhler, Brøndby

Grafisk design: Rikke Jensen

Studiehæfterne kan downloades fra www.poebler.dk | ISBN: 978-87-93740-69-3

Samtale/ drama

Inde i klassen har læreren på forhånd ophængt et langt stykke papir. Det kan fx være fra en rulle papirdug. Det skal helst være 60-80 cm bredt. Klassen skal nu i fællesskab tegne og skrive den historie, de lige har hørt. Men først skal de blive enige om, hvad der skal tegnes, hvem der skal tegne hvad, og hvor tekster og tegninger fra kapitel 1 skal anbringes. Ideen er at genskabe historien i tekst og tegning gennem en styret klassesamtale, hvor alle beslutninger om det fælles billede tages. Det er hensigtsmæssigt, at de arbejder i makkerpar, og at de husker at bruge 10 cm-stemmerne!

Fælles tegning

Der tegnes på papir, klippes ud og limes på det fælles billede, hvor det skal høre til. Der skal både tegnes steder (fx Peter Plys' hus, træet med bierne, Jakobs hus), personer og genstande.

Udarbejdelse af tekster (A)

Når historien er tegnet, skal der sættes navneskilte på. Eleverne skriver af fra tavlen, og de kan hjælpe hinanden med at skrive og kontrollere, at der er skrevet rigtigt af. Hvis skiltene skrives på tablet eller computer og printes, så er de nemmere at læse for de andre elever, end hvis der bruges håndskrift. Brug skriftstørrelse 18.

Gruppelæsning og arbejde med tekst (B2)

Når tegningen er færdig og skiltene med ord er hængt op, præsenterer makkerparrene både tegning og ordkortene for resten af klassen. De fortæller, hvad de har tegnet, og hvad der står på ordkortene.

Individuelt eller makkerarbejde om læsning af tekst (C)

Til slut læser eleverne alle ordkortene for hinanden to og to. Igen med 10 cm-stemmer, så alle kan være med i forløbet.

Skrivning af egne tekster (formbøger)

Med udgangspunkt i planchen kan eleverne tegne/skrive deres egen Peter Plys-historie i deres tegne-skrivehæfte. Nogen tegner måske en ballon og skriver ballon under. Andre laver en bog med nogle blanke sider, og hvor bogen er klippet ud med form som en ballon. Her skriver de måske en sætning til en tegning, de har lavet på hver side. Hold øje med de elever, som slet ikke skriver. De har brug for ekstra opmærksomhed. De kan måske lave en tegneserie og skrive de ord, de kan.

Læse egne tekster

Tegne/skrivebogen er elevens personlige læsebog, og teksterne herfra kan med fordel genlæses igen og igen. Der kan på tilsvarende vis arbejdes med flere kapitler i bogen. Som en afslutning på forløbet kan man bede eleverne bevæge sig rundt i lokalet og læse historierne højt for hinanden to og to. Her er det vigtigt at tale om at huske at bruge 10 cm-stemmerne og om betydningen af positiv feedback. Planchen kan til sidst bruges som ramme for en dramatisering af bogen – det kan også være, at der på nuværende tidspunkt har været Peter Plys nok!

Til læreren i 1. og 2. klasse

Med inspiration i Peter Plys-forløbet kan du – gerne sammen med dine kolleger – udarbejde et forløb i klassen, som tager udgangspunkt i en udflugt, I har været på. Det kan lige så godt være en lille tur i skoven, som ligger lige bag skolen, som en heldagsudflugt til fx Zoologisk Have.

- Hvilke skrive- og læseaktiviteter vil I knytte til?
- Hvordan medtænker I de fem læringsdimensioner i det samlede forløb?

MÆRK SPROGET – Studiehæfte 3: Aktivitet og fordybelse

© 2021, Forlaget Pøhler, Brøndby

Grafisk design: Rikke Jensen

Studiehæfterne kan downloades fra www.poebler.dk | ISBN: 978-87-93740-69-3

Bogstaverne skal også fokuseres!

Erfaring fra forskning i den tidlige skrivning viser, at når børnene begynder at skrive (fordi de har tilegnet sig en vis sikkerhed i at analysere ord), så lærer de bogstaverne samtidig med denne virksomhed. Fordelen er, at her bliver bogstaverne lært med udgangspunkt i den sproglyd, de skal repræsentere. Derved bliver bogstavet funktionelt, og børnene lærer således at forstå sammenhængen mellem talesproget og bogstaverne – og det er lige netop på dette punkt, at de knækker koden. Nu bliver udfordringen at forme bogstavet og huske dets navn. Derfor er der god grund til at fokusere på bogstavkundskab. Ikke ved at gennemgå alle bogstaver enkeltvis, men ved at snakke om dem ved alle anledninger i forbindelse med skrivning og læsning. Når bogstavkortene med tilhørende billeder af ting, som begynder med bogstavets lyd, hænger et sted i klasserummet, er alfabetet hele tiden til stede og kan give støtte, så snart barnet har brug for det i sin skriveproces. I Studiehæfte 2 indgår desuden en planche, som viser børnene, hvad de skal gøre, når de skal skrive et ord.

Dette udgangspunkt giver desuden bedre rum for at skabe en levende undervisning helt fra start i overgangen fra dagtilbud til børnehaveklasse. Både i Studiehæfte 1 og Studiehæfte 2 præsenterede vi nogle ideer til disse sproglege. I *Mærk sproget – skriv og læs!* er den teoretiske baggrund uddybet. Rim og remser er oplagte igangsættere til sproglege.

Fra lyd til bogstav

Halfdan Rasmussens klassiker *Halfdans ABC* er en guldgrube: Teksterne er velegnede som udgangspunkt for dialoger med klassen om forholdet mellem en sjov tekst, ord, ordanalyse, sproglyd og bogstaver.

Norske nisser nyser ikke.

Når det blæser koldt fra nord

låser de med nissenøgler

deres nissenæsebor.

Med udgangspunkt i dette forunderlige vers, vil vi give eksempel på delopgaver til elever, som er i gang med at lære sig den fonologiske læsning. Her prøver de – med god støtte idet de kan huske fra verset – at koble lyde sammen til ord. Samtidig vil de kunne opdage en 'ord i ord' strategi, fx:

nisser: ni – is – se – ser – nisse

nyser: ny – ser – se – er – nyse

blæser: læ – læs – ser – er – læser – blæs – blæse

nissenæsebor: nisse – næse – bor – næs – bo – ni – is – ser – er – isse.

Rammen for arbejdet med digtet kan være Helhedslæsningen, som er nøjere beskrevet i *Mærk Sproget – skriv og læs!* side 117 ff., men her tilpasset arbejdet med udvikling af fonologisk opmærksomhed i 0. klasse. Teksten kan præsenteres på smartboard og medbringes i kopi, så eleverne kan klippe den i stykker: Skriv teksten i punktstørrelse 20 og sørg for dobbelt mellemrum både ordene imellem og mellem ord og tegn.

A. Fra tekst til ord og lyd-bogstav (Helhed 1: Få overblik med støtte) – Smartboard/tavle

1. Lyt og læs teksten flere gange i kor. Det er en fordel, hvis teksten vises på smartboard samtidigt.
2. Tal om, hvilket bogstav man kan lære meget om her?
3. Find ord i teksten, som begynder med 'n'. Læs teksten højt igen med overdreven tydelig betoning af n-lyden.

B. Se og lær om ord (Analyse til sproglige detaljer) – Smartboard og print på papir

4. Klap alle n-ord. Hvor mange stavelser er der?
5. Hvis det er første gang, de prøver dette, skal de guides igennem processen. De skal vide, hvordan man gør, når man samler verset: Giv dem hvert et print af teksten og gennemgå det bid for bid: Sig verset – Se på første linje – Se første ord – Sig første stavelse – Mærk: hvilke lyde – hvilke bogstaver? – Find ordet og læg det som første ord: Norske.....
6. Giv derefter eleverne den printede tekst og en saks. Lad dem arbejde i makkerpar: Først læser de teksten for hinanden (10 cm-stemme!), mens de peger på ordene. Så klipper de teksten op i ord. Blander ordkortene og samler dem igen. De tjekker med tavlen ord for ord, om de har lagt teksten rigtigt. Bagefter læser de den højt for hinanden. Nogle af makkerparrene har sikkert brug for ekstra støtte fra en voksen!

C. Læser teksten selv (Helhed 2: Hvad lærte eleverne?) – Smartboard og print på papir

7. Læs verset højt i fællesskab, mens I peger på hvert ord, når det siges. Læreren peger på smartboardet.
8. Læs verset i makkerparrene. Lærer går rundt og støtter.

Hvis du vil læse mere

Albuquerque, A. & Martins, M.A. (2021). *Invented spelling activities in kindergarten: the role of instructional scaffolding and collaborate learning*. International Journal of Early Years Education, 29 (1), 96-113, DOI: 10.1080/09669760.2020.1760085

Martins, M.A., Salvador, L.K., Albuquerque, A. & Silva, C. (2014). *Invented spelling activities in small groups and early spelling and reading*. Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology, DOI: 10.1080/01443410.2014.950947

Ouellette, G. & Sènèchal, M. (2016). *Invented spelling in kindergarten as a predictor of reading and spelling in grade 1: A new pathway to literacy, or just the same road, less known?* Developmental Psychology, 53 (1). DOI: 10.1037/dev0000179

Uhry, J.K. & Shepherd, M.J. (1993). *Segmentation/spelling instruction as part of a first-grade reading program: Effects on several measures of reading*. Reading Research Quarterly, 28, 3, 219-233.